

Utprøving av blomkål- og brokkolisorter i Nord-Norge, 2025

Blomkål og brokkoli har blitt populære vekster i småskala dyrking i Nord-Norge, men det finnes begrensa kunnskap om hvilke sorter både for blomkål og brokkoli som er best egnet for disse klimaforholdene. Derfor ble fem blomkålsorter og syv brokkolisorter testet på tre ulike steder i Nord-Norge i 2025.

Sunniva Løwø
Rådgiver

Tina Schmaucks
Rådgiver

Sortsforsøkte ble gjennomført i Målselv, Sortland og Marka i Mosjøen.

Av blomkålsortene ble det testet Freedom, Francesca, Carlota og Clarck, i tillegg sorten Whitex i Mosjøen.

Brokkolisorter som var testet på alle steder er Ironman, Umeda, Pretorian og Macdui. Målselv testet også Lord og Mosjøen testet Santee.

På Marka og Sortland ble sortene sådd ut 27. mai til oppal og i Målselv 30. mai. I Målselv var utplantning 23. juni på forsøksfeltet. Feltene på Marka og Sortland ble plantet ut 4. og 5. juli på grunn av mye nedbør og kalde temperaturer langt ut i juni, som gjorde det umulig å plante ut tidligere. På Marka og i Målselv var feltforsøket anlagt på siltig sand og på Sortland på siltig mellomandsand.

Gjødsling

Gjødsling, planteavstand og oppsett ble gjort forskjellig på alle tre stedene. På Marka var det gjødslet med en håndfull 12-4-18 per plante. I Målselv ble det også gjødslet med 65 kg 12-4-18/daa før planting og overgjødslet 4. august med 75 kg 12-4-18. På Sortland ble det gjødslet økologisk med 6 kg/daa hønsegjødsel og overgjødslet 1. august en spiseskje per plante pelletert hønsegjødsel.

Planting

På Marka ble brokkoli og blomkål plantet i 40 cm avstand mellom plantene på drill med Mypex på. I Sortland valgte man 35 cm for begge vekster og det ble plantet på bedd med maisplast og i Målselv hadde blomkål 30 cm planteavstand og brokkoli 35 cm avstand. Begge vekstene var plantet på drill. Her hadde man på fiberduk på bøyler fra planting til 25. juli, og så insektsnett til 14. august. På de andre stedene hadde man bestemt seg å ikke ha på fiberduk, siden det var oppdaget kålmøll i oppalet.

Høsting

På Marka ble det høstet kun en gang den 29. september, mens på Sortland og i Målselv ble det plukkhøstet flere ganger. På Sortland var blomkål og brokkoli feltet høstet to ganger hver. Blomkål 8. og 16. september og brokkoli 15. september og 6. oktober. I Målselv ble blomkål høstet første gang 14. august og så høstet 1 gang i uka. Siste høsting skjedde 8. september. Brokkoli var høstet første gang 30. august og etter det ble feltet også høstet en gang i uka.

Etter høsting ble blomkål og brokkoli hodene veid og telt, i tillegg ble hodene sortert og kvalitetsvurdert etter fasthet, hodefarge, mosing, dekking og jamnhet. I brokkoli ble det også registrert hodeform og forgreining. I etterkant ble helhetsinntrykket av sorten bestemt.

Utfordring var at frømaterialer kom for seint til de ulike stedene, i tillegg ble det valgt sorter som muligens er for sein for klimaet i nord. Det resulterte i veldig små hoder på brokkoli og blomkål på Marka, som gjorde det utfordrende å vurdere. I tillegg førte tørken i juli til vekststans i flere uker, og plantene kom seg ikke ordentlig igjen etter det. Derfor har det kommet inn færre registreringer fra Marka.

Blomkål

Blomkål hører til kålvekstfamilien og krever mellom 60-80 vekstdøgn fra utplanting til høsting. Utplanting burde skje med 4-6 blader og det er viktig med vanning og gjødsling etter utplanting eller direkte før planting. Siden blomkål er svært næringskrevende er det viktig å gi nok nitrogen. Den trenger rundt 24 kg N/ daa.

Største utfordringene hos blomkål er soppsykdommen klumprot, og skadeinsektene kålmøll og kålflue. Spesielt tidlig i sesongen kan kålmøll ta mye av bladverket, og det er derfor nødvendig å ha på insektsnett fra utplanting. For å unngå misfarging gjennom solinnstråling på hodene, brettes det et stort blad over hodene. Hodene blir høstet når de er helt hvite, fast, kompakt og har ønsket størrelse.

Sortene

Sorten Freedom ble brukt som målesort, siden den blir brukt som hovedsort sørpå og er en robust sommer- og høstsort. Den er også kjent for å være dyrkingssikker og klimastabil.

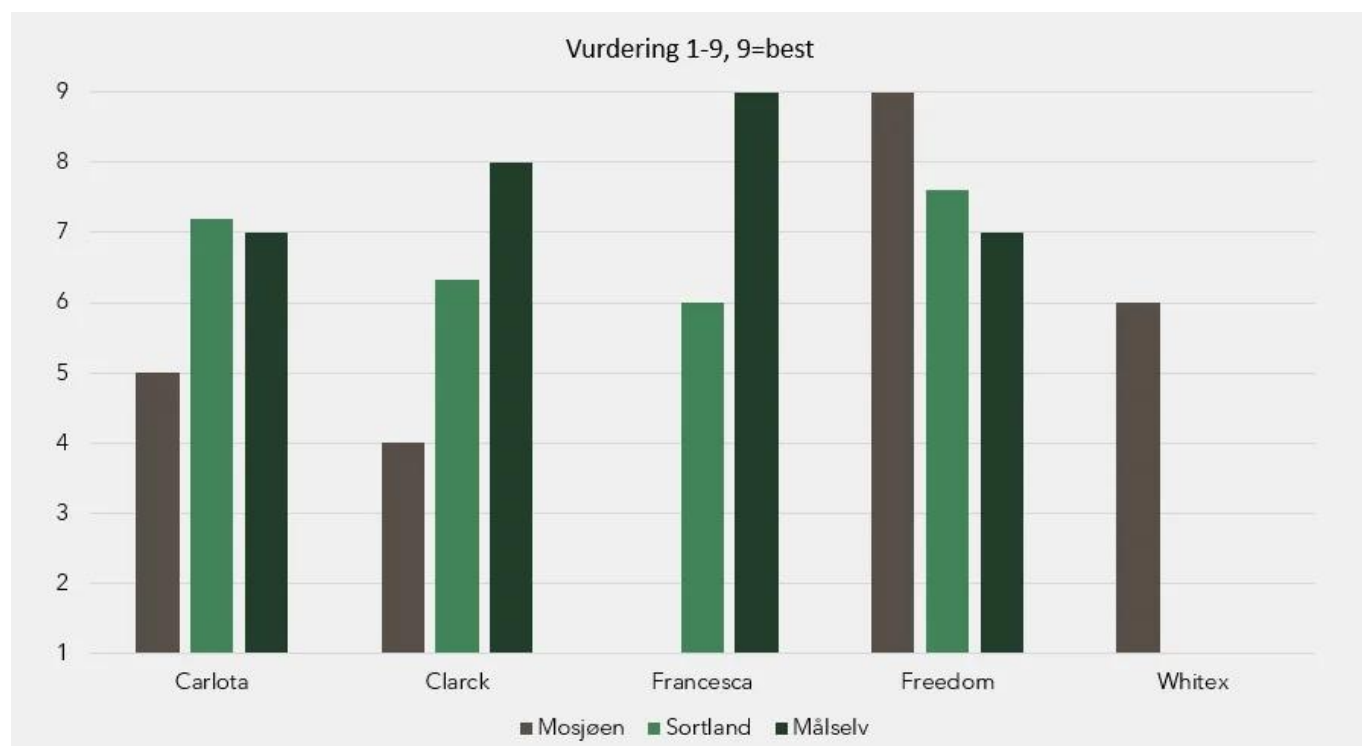
Totalavling og avling klasse 1 ble kun registrert på Sortland og i Målselv. På Sortland hadde Carlota

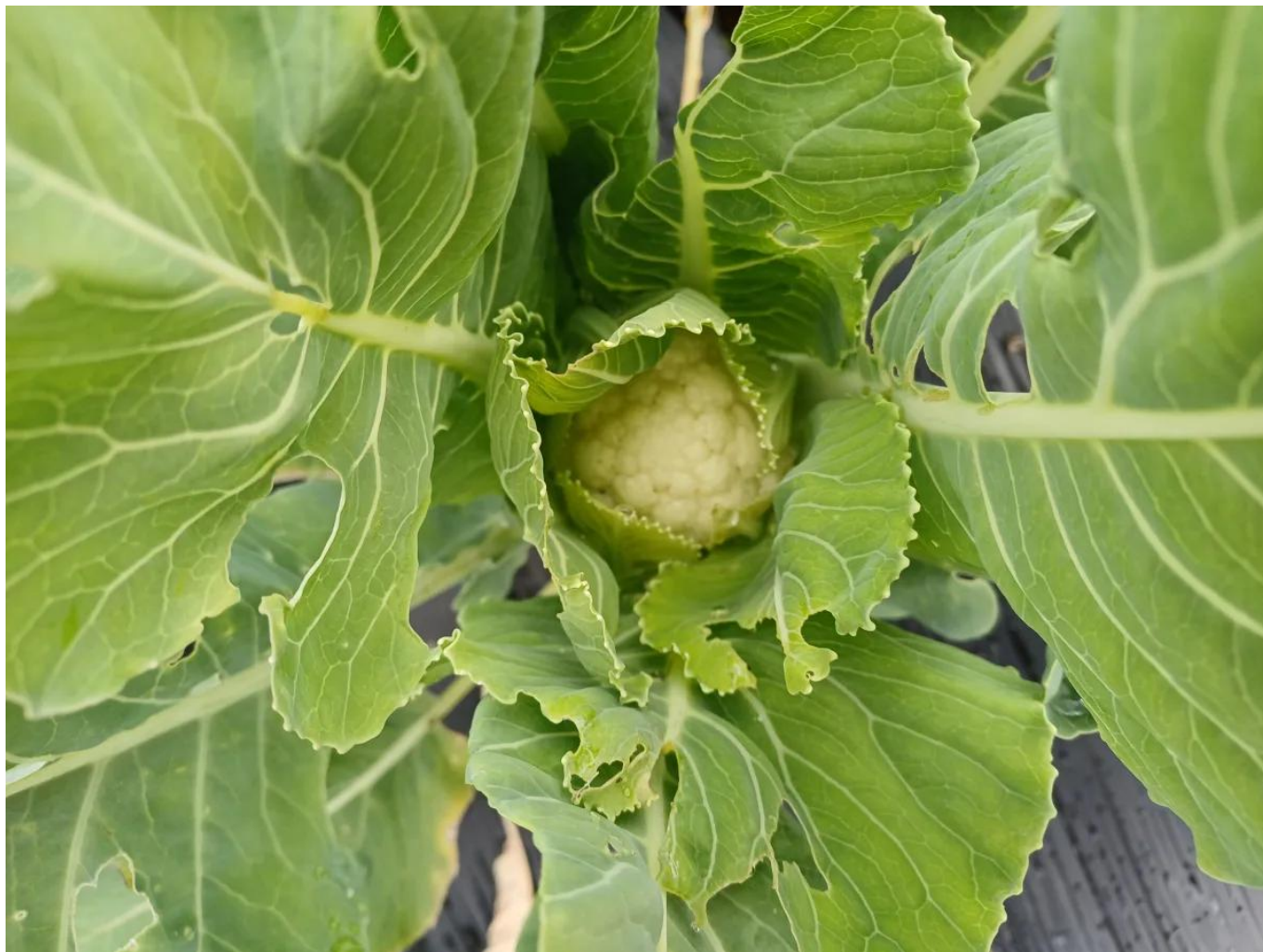
høyest total avling og Francesca lavest. Clarck og Freedom var midt på treet. Når det kom til avling av klasse 1 hadde Freedom høyest avling og Francesca hadde også her lavest avling. I Målselv derimot hadde Francesca en høyest totalavling og høyest klasse 1 avling, mens Freedom hadde lavest på begge.

Helhetsinntrykk inkluderer avling og kvalitet i et. Helhet blir vurdert fra 1-9 hvor 9 er best og 5 betyr gjenkjøp.

Selv om hodene på Marka ikke ble høsteklare i tide, var det mulig å vurdere helhetsinntrykk av sortene. Freedom gav best helhetsinntrykk, etterfulgt av Whitex og Carlotta. Clarck gav dårligst helhetsinntrykk av blomkålhodene, mens Francesca ikke hadde dannet noen hoder.

Freedom var også sortene som var best i helhet på Sortland etterfulgt av Carlota og Clark. Francesca var dårligst. Det er fordi fargen av Franscesca var ikke så kraftig, i tillegg til dårligst avling, men i fasthet av hodene kom sorten best ut. I Målselv på andre siden var Francesca best i helhet og Carlota og Freedom var dårligst. Det er fordi Franscesca hadde best avling både totalt og klasse 1, i tillegg kom sorten godt ut på fasthet og farge.

Brokkoli

Brokkoli trenger 60-70 vekstdøgn fra utplantning til høsting. Akkurat som blomkål er brokkoli næringskrevende og har et behov på ca. 20 kg N/daa. Planten kan være utsatt for bormangel og derfor få hulrom i stenglene. På brokkoli kan man også knekke over blad på hodene for å beskytte mot frost. Brokkoli har de samme utfordringene av sykdommer og insekter som hos blomkål.

Sortene

Ironman ble brukt som målesort, siden den er en hovedsort i mange steder av landet. Det er en robust høstsort, som også kan brukes som sommersort. Hodene er mørke og faste og er god på smak.

Marka

Også i brokkoli ble hodene ikke store nok på Marka for å gjennomføre en fullstendig avlingsregistrering. Men det var mulig å registrere gjennomsnittlig antall hoder over 100 g, i tillegg til noen kvalitetstrekk som bladmengde, plantevekst, jamnhet og hodefarge.

Ironman hadde høyest antall hoder over 100 g, fulgt av Umeda og Macdui. Sorten Santee utviklet ingen hoder somme kunne høstes. Macdui hadde størst bladmengde og kraftigst plantevekst.

Ironman kom best ut på hodefarge. Umeda var mye lysere og skilte seg ut med det, i tillegg hadde

den mindre knopper og tettere hoder.

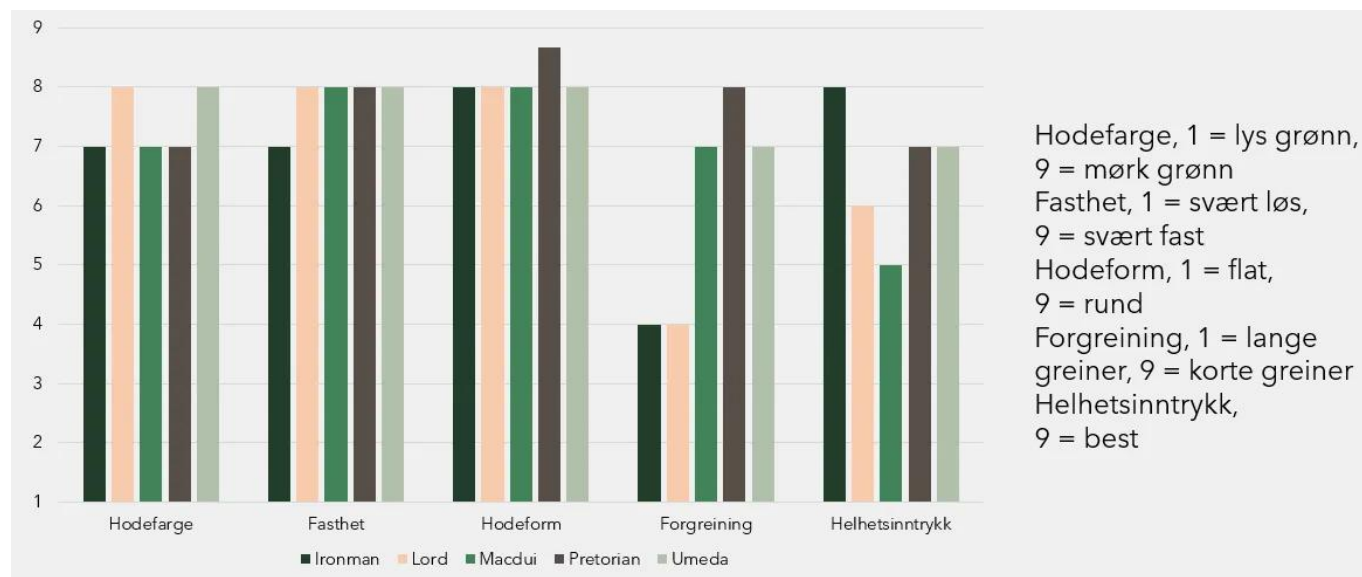
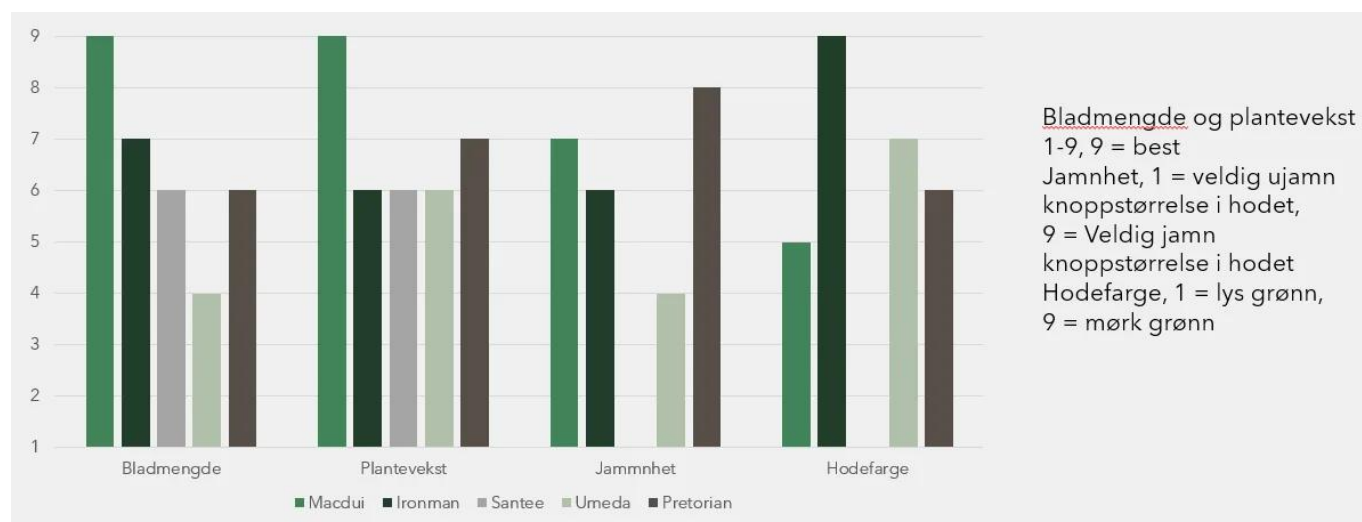
Sortland og Måselv

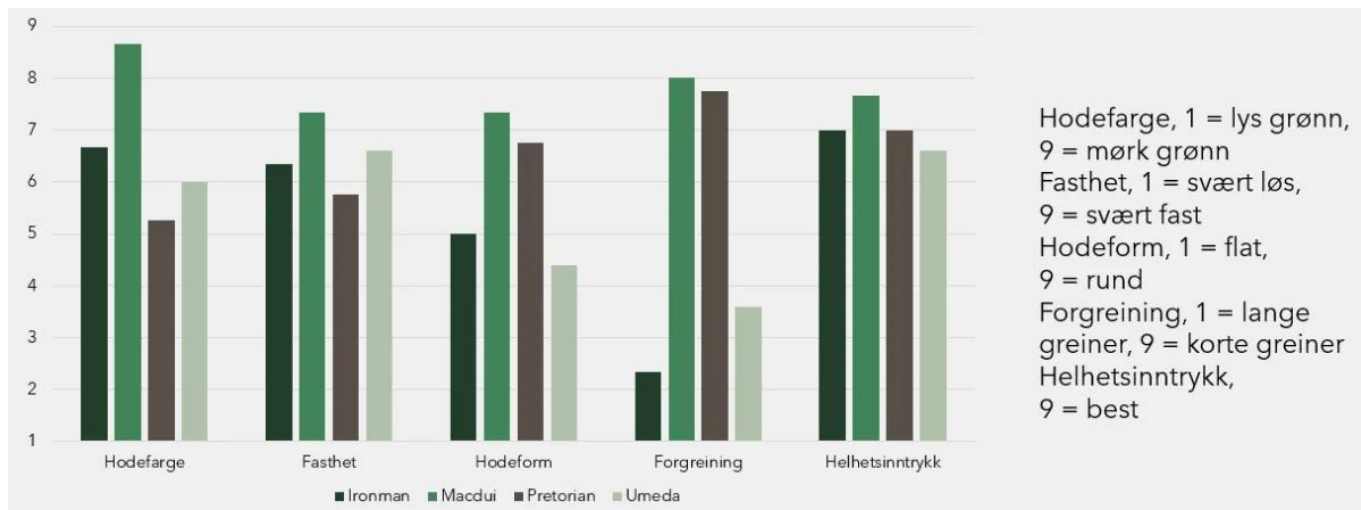
På Sortland og Måselv ble det registrert avling på hodestørrelse i tillegg til kvalitetstrekkene. På Sortland var alle hodene mellom 250-400 g, som gjelder som smått og ikke i salgstørrelse.

Ironman hadde høyest avling fulgt av Pretorian og Macdui. Umeda hadde lavest avling.

På Sortland var det jevnt over alle sortene et problem med løse hoder, muligens fordi høstinga var for sein. Macdui kom best ut i helhetsinntrykk siden hodene var mest kompakt og hadde en kraftig mørk farge. Umeda var ikke like fin som de andre sortene og kom derfor dårligst ut i helhetsinntrykk.

I Måselv hadde alle sortene avling med hoder i salgbar størrelse. Pretorian hadde høyest avling, fulgt av Ironman og Umeda. Lord hadde lavest avling. Måselv var det eneste stedet som testet Lord. Den ble kun høstet ved første høsting 25.07, men det var vanskelig å finne riktig tidspunkt for høsting. Det gikk bare 5 dager fra det var for tidlig til høsting til det nesten var for seint og hodene ble for løse og for store. Målesorten Ironman var best i helhetsinntrykk i Måselv. Dårligst her var Macdui. Pretorian hadde fine jevne hoder, men veldig mange bladfester oppover stilken som kan gjør høsting utfordrende.

KS 300825 Brokkoli Ironman Moen i Målselv

KS 300825 Brokkoli Lord Moen i Målselv

KS 300825 Brokkoli Pretorian Moen i Målselv

KS 300825 Brokkoli Umeda Moen i Målselv

KS 080925 Brokkoli Macdui Moen i Målselv

Det har vært veldig varierende resultater hvilke sorter som har gjort det best på de ulike stedene. Dette forsøket har kun vært ett år og det trengs flere år med sortsforsøk for å kunne gi anbefalinger på sortene som er egnet til dyrking i nord. Sortsforsøket videreføres i 2026.

Takk til feltverter Mosjøen videregående skole avdeling Marka, Sortland videregående skole avdeling Kleiva, Fagerlidal Gartneri og Solveig og Dag-Idar Nilsen på Moen i Målselv. Takk til Nordland, Troms og Finnmark fylkeskommuner som støtter utprøving av grønnsakssorter gjennom RT-midler, og takk til Norgro og LOG som har bidratt med frø.